

((فصل دوّم : آشنایی با مقاطع مخروطی))

درس ۱: آشنایی با مقاطع مخروطی

(*) مقاطع مخروطی

۱	دی ۱۳۹۷	۰/۲۵ نمره
---	---------	-----------

۱: درستی یا نادرستی عبارت زیر را مشخص کنید.

صفحه‌ای با مولد سطح مخروطی دواری، موازی است و از رأس آن عبور نمی‌کند. فصل مشترک صفحه و سطح مخروطی، یک بیضی است.

۲	خرداد ۱۳۹۸	۰/۲۵ نمره
---	------------	-----------

۲: درستی یا نادرستی عبارت زیر را مشخص کنید.

در حالتی که صفحه‌ی P بر محور سطح مخروطی عمود نباشد و با مولد آن (d) نیز موازی نباشد و تنها یکی از دو نیمه‌ی مخروط را قطع کند. فصل مشترک حاصل یک بیضی خواهد بود.

۳	شهریور ۱۳۹۸	۰/۲۵ نمره
---	-------------	-----------

۳: درستی یا نادرستی عبارت زیر را مشخص کنید.

در حالتی که صفحه‌ی P بر محور سطح مخروطی l عمود باشد و از رأس عبور نکند، فصل مشترک حاصل یک دایره خواهد بود.

۴	خرداد ۱۳۹۹ خارج کشور	۰/۲۵ نمره
---	----------------------	-----------

۴: در جای خالی عبارت ریاضی مناسب قرار دهید.

در حالتی که صفحه‌ی P بر محور سطح مخروطی L عمود باشد و از رأس آن عبور کند، شکل حاصل یک خواهد بود.

۵	دی ۹۹	۰/۲۵ نمره
---	-------	-----------

۵: جای خالی را با عبارت مناسب پر کنید.

در حالتی که صفحه‌ی P بر محور سطح مخروطی عمود نباشد و با مولد آن نیز موازی نباشد و تنها یکی از دو نیمه‌ی مخروط را قطع کند. فصل مشترک حاصل یک خواهد بود.

سوالات موضوعی امتحانات نهایی کشوری فصل دوم درس هندسه ۳ پایه دوازدهم رشته ریاضی فیزیک

۶	خرداد ۱۴۰۰	۰/۲۵ نمره
---	------------	-----------

۶: جای خالی را با عدد یا عبارت مناسب پر کنید.

اگر صفحه P یا مولد (d) موازی باشد و از رأس سطح مخروطی عبور کند. در این صورت فصل مشترک صفحه P و سطح مخروطی یک است.

۷	شهریور ۱۴۰۰	۰/۲۵ نمره
---	-------------	-----------

۷: اگر صفحه P به گونه ای باشد که هر دو تکه ی بالایی و پایینی سطح مخروطی را قطع کند و شامل محور باشد، در این صورت فصل مشترک صفحه P و سطح مخروطی یک هذلولی است.

(*) مکان هندسی

۱	دی ۱۳۹۷	۰/۲۵ نمره
---	---------	-----------

۱: درستی یا نادرستی عبارت زیر را مشخص کنید.

مکان هندسی نقاطی که از دو خط متقاطع d و d' به یک فاصله اند. نیمساز زاویه ی بین آن دو خط می باشد.

۲	خرداد ۱۳۹۸	۰/۲۵ نمره
---	------------	-----------

۲: جای خالی را با عبارت مناسب کامل کنید.

مکان هندسی، مجموعه ی نقاطی از صفحه (یا فضا) است که همه ی آنها یک داشته باشند و همچنین هر نقطه که آن ویژگی را داشته باشد، عضو این مجموعه باشد.

۳	تیر ۱۳۹۸	۰/۲۵ نمره
---	----------	-----------

۳: جای خالی را با عبارت مناسب پر کنید.

مکان هندسی نقاطی که مجموع فواصلشان از دو نقطه ی ثابت، یک مقدار ثابت باشد، یک است.

۴	تیر ۱۳۹۸	۱/۵ نمره
---	----------	----------

۴: دو نقطه ی A و B و خط d که شامل هیچ یک نیست در صفحه مفروض اند، نقطه ای بیابید که از A و B به یک

فاصله بوده و از d به فاصله ی ۳ سانتی متر باشد. (پیرامون وجود جواب بحث کنید).

۵	شهریور ۱۳۹۸	۱/۵ نمره
---	-------------	----------

۵: نقاط A و B و C در صفحه مفروض اند. نقطه ای بیابید که از A و B به یک فاصله و از نقطه ی C به فاصله ی ۳ سانتی

متر باشد. (در مورد تعداد نقاط در حالت های مختلف بحث کنید).

۶	دی ۱۳۹۸	۱/۵ نمره
---	---------	----------

۶: نقاط A و B و C در صفحه مفروضند. نقطه ای بیابید که از A و B به یک فاصله بوده و از C به فاصله ی ۳ سانتی

باشد. (پیرامون جواب مسئله بحث کنید).

۷	خرداد ۱۳۹۹	۰/۲۵ نمره
---	------------	-----------

۷: درستی و نادرستی عبارت زیر را مشخص کنید.

مکان هندسی مرکز همه‌ی دایره‌هایی با شعاع ثابت r که بر دایره‌ی $C(O, r)$ در صفحه‌ی این دایره مماس خارج اند، دایره‌ی $C'(O, 2r)$ است.

۸	خرداد ۱۳۹۹	۱/۵ نمره
---	------------	----------

۸: نقاط A و B و C و D در صفحه مفروض اند، نقطه‌ای در این صفحه بیابید که از A و B به یک فاصله و از C و D نیز به یک فاصله باشد. (بحث کنید).

۹	خرداد ۱۳۹۹ خارج کشور	۰/۲۵ نمره
---	----------------------	-----------

۹: درستی یا نادرستی گزاره‌ی زیر را معلوم کنید.

مکان هندسی مرکزهای همه‌ی دایره‌هایی با شعاع ثابت r که بر خط d در صفحه مماس اند، دو خط به موازات d و به فاصله‌ی r از d است.

۱۰	شهریور ۱۳۹۹	۰/۵ نمره
----	-------------	----------

۱۰: درستی یا نادرستی عبارات زیر را مشخص کنید.

الف: مکان هندسی، مجموعه‌ی نقاطی از صفحه (یا فضا) است که همه‌ی آنها یک ویژگی مشترک داشته باشند و همچنین هر نقطه که آن ویژگی را داشته باشد عضو این مجموعه باشد.

ب: هرگاه صفحه‌ی P بر محور سطح مخروطی عمود باشد و از رأس آن عبور نکند، شکل حاصل یک دایره است.

۱۱	دی ۱۳۹۹	۰/۲۵ نمره
----	---------	-----------

۱۱: درستی یا نادرستی عبارت زیر را مشخص کنید.

مکان هندسی نقاطی از صفحه که از دو خط متقاطع d و d' به یک فاصله اند، نیمساز زاویه‌ی بین آن دو خط می باشد.

۱۲	دی ۱۳۹۹	۱/۵ نمره
----	---------	----------

۱۲: نقطه‌ی A و خط d در صفحه‌ی مفروض اند. نقطه‌ای را بیابید که از A به فاصله‌ی ۲ سانتی متر و از خط d به فاصله‌ی ۳ سانتی متر باشد. در مورد روش حل بحث کنید.

۱۳	خرداد ۱۴۰۰	۰/۲۵ نمره
----	------------	-----------

۱۳: درستی و نادرستی عبارت زیر را مشخص کنید.

سئوالات موضوعی امتحانات نهایی کشوری فصل دوم درس هندسه ۳ پایه ی دوازدهم رشته ی ریاضی فیزیک

مکان هندسی مرکزهای همهی دایره هایی در صفحه که بر خط d در نقطه ی ثابت A مماس اند، یک نیم خط عمود بر خط d در نقطه ی A است.

۱۴	شهریور ۱۴۰۰	۰/۲۵ نمره
----	-------------	-----------

۱۴: جای خالی را با عبارت مناسب پر کنید.

مکان هندسی، مجموعه ی نقاطی از صفحه یا فضا است که همهی آنها یک ویژگی داشته باشند و همچنین هر نقطه که آن ویژگی را داشته باشد، عضو این مجموعه باشد.

درس ۲: دایره

(*) دایره

۱	دی ۱۳۹۷	۱/۵ نمره
---	---------	----------

۱: معادله ی دایره ای را بنویسید که نقاط $A(4, -1)$ و $B(-2, 1)$ دو سر قطری از آن باشند.

۲	دی ۱۳۹۷	۱ نمره
---	---------	--------

۲: حدود a را طوری به دست آورید که $x^2 + y^2 - 3x + 5y + a = 0$ بتواند معادله ی یک دایره باشد.

۳	دی ۱۳۹۷	۱/۷۵ نمره
---	---------	-----------

۳: دایره های $x^2 + y^2 - 2x = 4$ و $x^2 + y^2 = 4$ نسبت به هم چه وضعی دارند؟

۴	خرداد ۱۳۹۸	۱/۵ نمره
---	------------	----------

۴: معادله ی دایره ای را بنویسید که خطوط $x + y = 1$ و $x - y = 3$ شامل قطرهایی از آن بوده و خط $4x + 3y = -5$ بر آن مماس باشد.

۵	خرداد ۱۳۹۸	۱ نمره
---	------------	--------

۵: از نقطه ی $A(2, 3)$ روی دایره ی $x^2 + y^2 - 2x - 2y = 3$ مماسی بر دایره رسم کرده ایم. معادله ی این خط مماس را به دست آورید.

۶	تیر ۱۳۹۸	۱/۵ نمره
---	----------	----------

۶: دایره های $x^2 + y^2 - 6x - 2y + 9 = 0$ و $x^2 + y^2 = 1$ نسبت به هم چه وضعی دارند؟

۷	شهریور ۱۳۹۸	۱ نمره
---	-------------	--------

۷: معادله ی دایره ای را بنویسید که نقطه ی $O(-2, 3)$ مرکز آن و $M(1, -1)$ یک نقطه از آن باشد.

۸	شهریور ۱۳۹۸	۱/۲۵ نمره
---	-------------	-----------

۸: وضعیت خط $x + y = 2$ و دایره‌ی $x^2 + y^2 = 2$ را نسبت به هم مشخص کنید.

۰/۲۵ نمره	دی ۱۳۹۸	۹
-----------	---------	---

۹: درستی یا نادرستی عبارت زیر را مشخص کنید.

معادله‌ی ضمنی $x^2 + y^2 + ax + by + c = 0$ معادله‌ی یک دایره است، اگر و تنها اگر $a^2 + b^2 < 4c$ باشد.

۱/۵ نمره	دی ۱۳۹۸	۱۰
----------	---------	----

۱۰: معادله‌ی دایره‌ی ای را بنویسید که مرکز آن $O(2, -2)$ بوده و بر دایره‌ی $x^2 + y^2 + 2x - 4y = 4$ مماس خارج باشد.

۱/۲۵ نمره	دی ۱۳۹۸	۱۱
-----------	---------	----

۱۱: وضعیت خط $3x + y = 0$ را نسبت به دایره‌ی $x^2 + y^2 - 4x - 4y + 7 = 0$ مشخص کنید.

۱/۲۵ نمره	خرداد ۱۳۹۹	۱۲
-----------	------------	----

۱۲: معادله‌ی دایره‌ی ای را بنویسید که $O(-1, -1)$ مرکز آن بوده و روی خط $2x + y = 2$ وترى به طول ۴ ایجاد کند.

۱ نمره	خرداد ۱۳۹۹	۱۳
--------	------------	----

۱۳: وضعیت نقطه‌ی $A(1, -2)$ نسبت به دایره‌ی $x^2 + y^2 - 2x + 2y = 0$ را تعیین کنید.

۱/۵ نمره	خرداد ۱۳۹۹ خارج کشور	۱۴
----------	----------------------	----

۱۴: معادله‌ی دایره‌ی ای را بنویسید که $O(0, 1)$ مرکز آن بوده و روی خط به معادله‌ی $x + y = 2$ وترى به طول $2\sqrt{2}$ جدا کند.

۱ نمره	خرداد ۱۳۹۹ خارج کشور	۱۵
--------	----------------------	----

۱۵: وضعیت دو دایره‌ی $x^2 + y^2 - 2x = 4$ و $x^2 + y^2 = 4$ را نسبت به هم مشخص کنید.

۰/۲۵ نمره	شهریور ۱۳۹۹	۱۶
-----------	-------------	----

۱۶: درستی یا نادرستی عبارت زیر را مشخص کنید.

رابطه‌ی $x^2 + y^2 - 2x - 4y + 10 = 0$ معادله‌ی یک دایره است.

۱/۲۵ نمره	شهریور ۱۳۹۹	۱۷
-----------	-------------	----

۱۷: معادله‌ی دایره‌ی ای را بنویسید که $O(3, 1)$ مرکز آن بوده و بر خط به معادله‌ی $4x + 3y + 5 = 0$ مماس باشد.

سئالات موضوعی امتحانات نهایی کشوری فصل دوم درس هندسه ۳ پایه‌ی دوازدهم رشته‌ی ریاضی فیزیک

۱۸	شهریور ۱۳۹۹	نمره ۱/۲۵
----	-------------	-----------

۱۸: وضعیت خط $x - y - 1 = 0$ و دایره‌ی $x^2 + y^2 - 2x + 4y + 3 = 0$ را نسبت به هم مشخص کنید.

۱۹	شهریور ۱۳۹۹	نمره ۲
----	-------------	--------

۱۹: معادله‌ی دایره‌ی ای را بنویسید که مرکز آن $O(0,1)$ باشد و با دایره به معادله‌ی

$$x^2 + y^2 - 8x + 4y + 16 = 0$$

مماس داخل باشد.

۲۰	دی ۱۳۹۹	نمره ۰/۲۵
----	---------	-----------

۲۰: درستی یا نادرستی عبارات زیر را مشخص کنید.

نقطه‌ی $(3, -2)$ روی دایره‌ی $x^2 + y^2 + 2x = 0$ قرار دارد.

۲۱	دی ۱۳۹۹	نمره ۱/۲۵
----	---------	-----------

۲۱: معادله‌ی دایره‌ی ای را بنویسید که خطوط $x + y = 1$ و $x - y = 3$ شامل قطرهایی از آن بوده و خط

$$4x + 3y = -5$$
 بر آن مماس باشد.

۲۲	دی ۱۳۹۹	نمره ۲
----	---------	--------

۲۲: وضعیت دو دایره‌ی $(x-1)^2 + y^2 = 1$ و $x^2 + (y-1)^2 = 1$ را نسبت به هم مشخص کنید.

۲۳	خرداد ۱۴۰۰	نمره ۱
----	------------	--------

۲۳: معادله‌ی دایره‌ی ای را بنویسید که مرکز آن $O(2,1)$ بوده و بر خط $3x + 4y = -5$ مماس باشد.

۲۴	خرداد ۱۴۰۰	نمره ۱/۵
----	------------	----------

۲۴: وضعیت دایره‌ی $x^2 + y^2 - 6x - 2y + 9 = 0$ با دایره‌ی ای به مرکز مبدأ مختصات و شعاع یک را نسبت به هم

مشخص کنید.

۲۵	شهریور ۱۴۰۰	نمره ۰/۲۵
----	-------------	-----------

۲۵: نقطه‌ی $(3, -2)$ روی دایره‌ی $x^2 + y^2 + 2x = 0$ قرار دارد.

۲۶	شهریور ۱۴۰۰	نمره ۱/۵
----	-------------	----------

۲۶: معادله‌ی دایره‌ی ای را بنویسید که $O(0,1)$ مرکز آن بوده و روی خط به معادله‌ی $x + y = 2$ و تری به طول $2\sqrt{2}$

جدا کند.

۱ نمره	شهریور ۱۴۰۰	۲۷
--------	-------------	----

۲۷: در نقطه‌ی $A(2,3)$ روی دایره‌ی $x^2 + y^2 - 2x - 2y = 3$ مماسی بر آن رسم کرده ایم. معادله‌ی این خط مماس را به دست آورید.

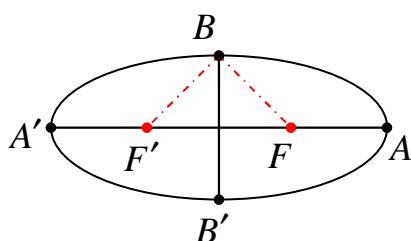

درس ۳: بیضی و سهمی

(*) بیضی

۱/۵ نمره	دی ۱۳۹۷	۱
----------	---------	---

۱: در بیضی شکل مقابل طول قطر بزرگ دو برابر طول قطر

کوچک باشد، اندازه‌ی زاویه‌ی FBF' را تعیین کنید.

۱/۵ نمره	دی ۱۳۹۷	۲
----------	---------	---

۲: جای خالی را با عبارت مناسب کامل کنید.

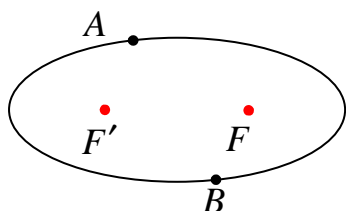
در حالتی که خروج از مرکز بیضی برابر صفر باشد، بیضی تبدیل به یک می شود.

۱/۵ نمره	خرداد ۱۳۹۸	۳
----------	------------	---

۳: اگر خروج از مرکز بیضی برابر $\frac{3}{5}$ و طول قطر کوچک بیضی ۱۶ باشد. طول قطر بزرگ بیضی و فاصله‌ی کانونی آن را

به دست آورید.

۱/۲۵ نمره	خرداد ۱۳۹۸	۴
-----------	------------	---

۴: دو نقطه‌ی A و B مطابق شکل، روی بیضی و نقاط F و F' کانون های بیضی

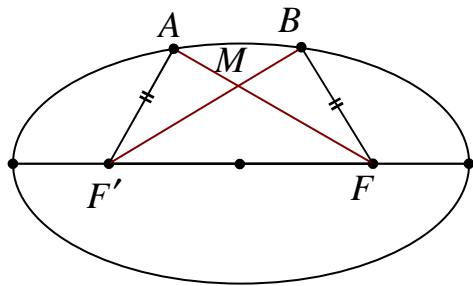
اند. اگر $AF' = BF$ باشد، ثابت کنید دو پاره خط AF و BF' موازی اند.

۱/۲۵ نمره	تیر ۱۳۹۸	۵
-----------	----------	---

۵: اگر $A(2,12)$ و $A'(2,-8)$ دو رأس بیضی AA' (قطر بزرگ بیضی) و خروج از مرکز بیضی برابر $\frac{3}{5}$ باشد. فاصله‌ی

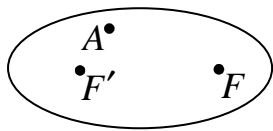
کانونی بیضی را به دست آورید.

۶	تیر ۱۳۹۸	۱/۵ نمره
---	----------	----------

۶: دو نقطه ی A و B روی یک بیضی و F و F' کانون های بیضی اند. با توجه به شکل، اگر $AF' = BF$ باشد. نشان دهید مثلث FMF' متساوی الساقین است.

۷	شهریور ۱۳۹۸	۱/۲۵ نمره
---	-------------	-----------

۷: در شکل مقابل نقطه ی A داخل بیضی و نقاط F و F' کانون های بیضی اند. ثابت کنید که مجموع فواصل نقطه ی A از F و F' کوچکتر از قطر بزرگ بیضی است.

۸	شهریور ۱۳۹۸	۱/۲۵ نمره
---	-------------	-----------

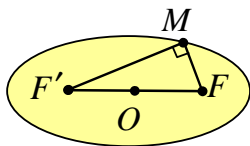
۸: بیضی با قطرهای ۶ و ۱۰ مفروض است، خروج از مرکز بیضی را به دست آورید.

۹	دی ۱۳۹۸	۰/۲۵ نمره
---	---------	-----------

۹: درستی یا نادرستی عبارت زیر را مشخص کنید.

در حالتی که خروج از مرکز بیضی برابر یک باشد، بیضی تبدیل به یک پاره خط می شود.

۱۰	دی ۱۳۹۸	۱/۵ نمره
----	---------	----------

۱۰: نقطه ی M روی بیضی به اقطار ۶ و ۱۰ واحد به گونه ای قرار دارد که فاصله ی آن تا مرکز بیضی برابر ۴ واحد است. در صورتی که بدانیم مثلث $MF'F$ قائم الزاویه است. طول MF را بدست آورید. (F و F' کانون های بیضی هستند).

۱۱	خرداد ۱۳۹۹	۰/۲۵ نمره
----	------------	-----------

۱۱: جای خالی را با عبارت مناسب پر کنید.

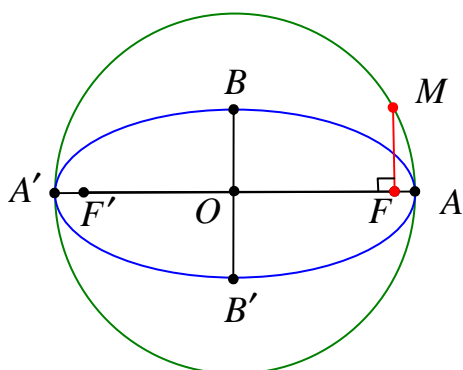
اگر مجموع فواصل نقطه ی A از دو کانون بیضی بیشتر از طول بزرگ باشد، نقطه ی A در بیضی است.

۱۲	خرداد ۱۳۹۹	۰/۲۵ نمره
----	------------	-----------

۱۲: درستی و نادرستی عبارت زیر را مشخص کنید.

در حالتی که خروج از مرکز بیضی برابر یک باشد، بیضی تبدیل به یک دایره می شود.

۱۳	خرداد ۱۳۹۹	۱ نمره
----	------------	--------

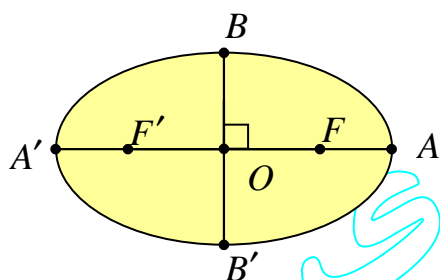

۱۳: قطر دایره‌ی C مانند شکل مقابل، قطر بزرگ بیضی است. و از کانون F عمودی بر قطر AA' رسم کرده ایم تا دایره را در نقطه‌ای مانند M قطع کند. ثابت کنید که اندازه‌ی MF برابر نصف اندازه‌ی قطر کوچک بیضی است.

۱۴	خرداد ۱۳۹۹	۱/۵ نمره
----	------------	----------

۱۴: در بیضی مقابل طول قطر بزرگ $\sqrt{2}$ برابر طول قطر کوچک

است. اندازه‌ی زاویه‌ی FBF' چند درجه است؟

۱۵	خرداد ۱۳۹۹	۱ نمره
----	------------	--------

۱۵: اگر در یک بیضی طول قطر کوچک ۲۴ و فاصله‌ی کانون تا مرکز آن برابر ۵ باشد، خروج از مرکز بیضی را به دست آورید.

۱۶	خرداد ۱۳۹۹ خارج کشور	۰/۲۵ نمره
----	----------------------	-----------

۱۶: در جای خالی عبارت ریاضی مناسب قرار دهید.

در صورتی که خروج از مرکز بیضی برابر باشد، بیضی تبدیل به یک دایره می شود.

۱۷	خرداد ۱۳۹۹ خارج کشور	۱/۵ نمره
----	----------------------	----------

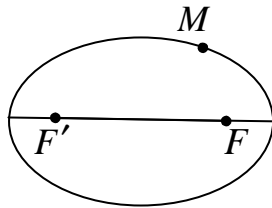
۱۷: در یک بیضی خروج از مرکز برابر $\frac{4}{5}$ و اندازه‌ی قطر بزرگ بیضی برابر ۲۰ است. طول قطر کوچک بیضی و اندازه‌ی

کانونی آن را بیابید.

نمره ۱/۲۵

خرداد ۱۳۹۹ کشور

۱۸

۱۸: در شکل مقابل نقطه‌ی M روی بیضی و کانون‌های F و F' مشخص شده‌اند.

خط d را به گونه‌ای رسم کنید که در نقطه‌ی M بر بیضی مماس باشد و سپس از

نقطه‌ی F' خطی موازی با MF رسم کنید تا خط d را در نقطه‌ای مانند N قطع کند.

ثابت کنید $NF' = MF'$

نمره ۰/۲۵

شهریور ۱۳۹۹

۱۹

۱۹: جای خالی را با عبارت مناسب پر کنید.

اگر طول قطر بزرگ بیضی دو برابر فاصله‌ی کانونی آن باشد، خروج از مرکز بیضی برابر ... است.

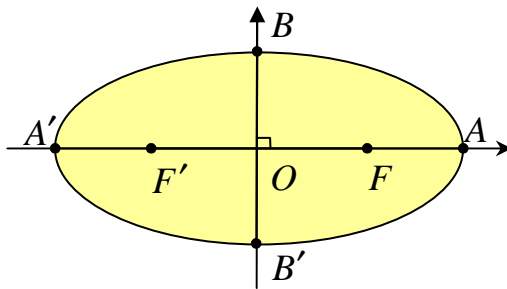
نمره ۱/۲۵

شهریور ۱۳۹۹

۲۰

۲۰: مرکز بیضی مقابل بر مبدأ مختصات و قطرهای آن مانند شکل بر محورهای x و y منطبق هستند و فاصله‌ی F از

هر دو نقطه‌ی O و A برابر ۴ است. طول قطر کوچک بیضی را محاسبه کنید.

نمره ۱

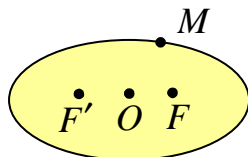
شهریور ۱۳۹۹

۲۱

۲۱: در شکل مقابل نقطه‌ی M روی بیضی و کانون‌های F و F' مشخص شده‌اند. خط d را به گونه‌ای رسم کنید

که در نقطه‌ی M بر بیضی مماس باشد و سپس از نقطه‌ی F' خطی موازی با MF رسم کنید تا خط d

را در نقطه‌ای مانند N قطع کند. ثابت کنید: $MF' = NF'$

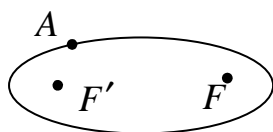
نمره ۱

دی ۱۳۹۹

۲۲

۲۲: دو نقطه‌ی A و B مطابق شکل روی بیضی و نقاط F و F' کانون‌های بیضی‌اند.

اگر $AF' = BF'$ باشد، ثابت کنید دو پاره خط AF و BF موازیند.

نمره ۰/۲۵

خرداد ۱۴۰۰

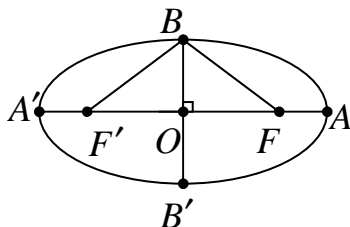
۲۳

۲۳: جای خالی را با عدد یا عبارت مناسب پر کنید.

در بیضی، در حالتی که $\frac{c}{a} = 0$ بیضی به تبدیل می شود.

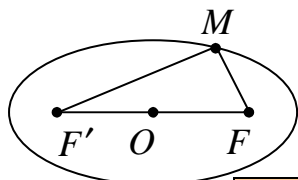
۲۴	۱۴۰۰ خرداد	۱ نمره
----	------------	--------

۲۴: در بیضی شکل مقابل، اگر $OA = a$ و $OB = b$ و $OF = c$ باشد، ثابت کنید: $a^2 = b^2 + c^2$

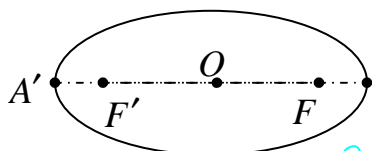
۲۵	۱۴۰۰ خرداد	۱/۵ نمره
----	------------	----------

۲۵: نقطه M روی بیضی به افطار ۱۰ و ۶ واحد به گونه ای قرار دارد که فاصله ی آن تا مرکز بیضی برابر ۴ واحد است. الف) نشان دهید مثلث MEF' قائم الزویه است. ب) طول MF را به دست آورید. (F و F' کانون های بیضی هستند و $MF < MF'$)

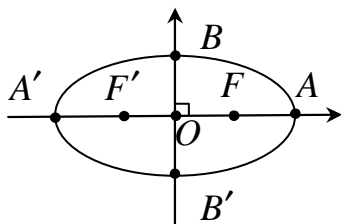
۲۶	شهریور ۱۴۰۰	۱/۲۵ نمره
----	-------------	-----------

۲۶: در بیضی روبرو نقاط A و A' دو سر قطر بزرگ و تقاطع F و F' کانون های بیضی هستند. ثابت کنید $A'F' = AF$

۲۷	شهریور ۱۴۰۰	۱/۲۵ نمره
----	-------------	-----------

۲۷: در بیضی مقابل، طول قطر کوچک $\frac{\sqrt{3}}{2}$ طول قطر بزرگ است. اندازه ی زاویه ی $F'BF$ را به دست آورید.

۲۸	شهریور ۱۴۰۰	۰/۲۵ نمره
----	-------------	-----------

۲۸: جای خالی را با عبارت مناسب پر کنید.

در حالتی که $\frac{c}{a} = 1$ بیضی به یک تبدیل می شود.

(*) سهمی

۱	دی ۱۳۹۷	۱/۲۵ نمره
---	---------	-----------

۱: معادله ی سهمی را بنویسید که $F(1, -2)$ کانون و $S(1, 2)$ رأس آن باشد. سپس خط هادی آن را بنویسید.

۲	خرداد ۱۳۹۸	۲ نمره
---	------------	--------

۲: سهمی $y^2 - 2y + 8x + 9 = 0$ مفروض است.

الف: مختصات رأس، مختصات کانون و معادله ی خط هادی را به دست آورید.

ب: نمودار سهمی را رسم کنید.

۳	تیر ۱۳۹۸	۲ نمره
---	----------	--------

۳: سهمی به معادله ی $y^2 = 4x - 4y$ مفروض است. مختصات رأس سهمی، مختصات کانون سهمی و معادله ی خط هادی را بنویسید و سپس نمودار سهمی را رسم کنید.

۴	شهریور ۱۳۹۸	۰/۲۵ نمره
---	-------------	-----------

۴: جای خالی را با عبارت مناسب پر کنید.

مکان هندسی نقاطی از صفحه که از یک خط ثابت در آن صفحه و از یک نقطه ی ثابت غیر واقع بر آن خط در آن صفحه به یک فاصله باشند را می نامیم.

۵	شهریور ۱۳۹۸	۱/۲۵ نمره
---	-------------	-----------

۵: اگر نقطه ی $A(2, 3)$ رأس سهمی و $y = 7$ معادله ی خط هادی سهمی باشد.

الف: معادله ی سهمی را بنویسید.

ب: مختصات کانون سهمی را به دست آورید.

۶	دی ۱۳۹۸	۱/۷۵ نمره
---	---------	-----------

۶: سهمی $y^2 = 4x - 4$ مفروض است. به مرکز کانون سهمی و به شعاع ۳ واحد دایره ای رسم می کنیم. معادله ی

دایره را بنویسید و سپس مختصات نقاط برخورد دایره و سهمی را بیابید.

۷	خرداد ۱۳۹۹	۰/۲۵ نمره
---	------------	-----------

۷: جای خالی را با عبارت مناسب پر کنید.

هر شعاع نوری که موازی با محور سهمی به بدنه ی سهمی بتابد، بازتاب آن از خواهد گذشت.

۸	خرداد ۱۳۹۹	۲/۵ نمره
---	------------	----------

۸: الف: مختصات رأس، کانون و معادله‌ی خط هادی سهمی $x^2 - 4y + 8x = 0$ را به دست آورید.

ب: نمودار سهمی را با استفاده از نقاط کمکی رسم کنید.

۹	خرداد ۱۳۹۹	۲ نمره
---	------------	--------

۹: سهمی $y^2 = 4x - 4$ مفروض است. به مرکز کانون سهمی و به شعاع ۳ دایره‌ی ای رسم می‌کنیم. مختصات نقاط

برخورد دایره و سهمی را بیابید.

۱۰	خرداد ۱۳۹۹ خارج کشور	۲ نمره
----	----------------------	--------

۱۰: سهمی $x^2 = 2y - 4x$ مفروض است. مختصات رأس و کانون سهمی را یافته و مختصات نقطه‌ی برخورد سهمی

و محورهای مختصات را بیابید.

۱۱	شهریور ۱۳۹۹	۰/۲۵ نمره
----	-------------	-----------

۱۱: جای خالی را با عبارت مناسب پر کنید.

سهمی مکان هندسی نقاطی از یک صفحه است که از یک خط ثابت در آن صفحه و از یک ثابت غیر واقع بر آن خط در

آن صفحه به یک فاصله باشند.

۱۲	شهریور ۱۳۹۹	۱/۲۵ نمره
----	-------------	-----------

۱۲: مختصات کانون، مختصات رأس و معادله‌ی خط هادی سهمی به معادله‌ی $y^2 - 6y + 16x + 25 = 0$ را تعیین

کنید.

۱۳	شهریور ۱۳۹۹	۱/۲۵ نمره
----	-------------	-----------

۱۳: معادله‌ی سهمی را بنویسید که رأس و $A(4,6)$ کانون سهمی و $y = 3$ معادله‌ی خط هادی آن باشد.

۱۴	دی ۱۳۹۹	۰/۲۵ نمره
----	---------	-----------

۱۴: جای خالی را با عبارت مناسب پر کنید.

رأس سهمی به معادله‌ی $y^2 + 2x - 2y = 0$ ، نقطه‌ای به مختصات است.

۱۵	دی ۱۳۹۹	۱/۲۵ نمره
----	---------	-----------

۱۵: معادله‌ی سهمی را بنویسید که رأس و $A(1,2)$ کانون سهمی و $F(1,-2)$ کانون آن باشد. سپس خط هادی آن را بیابید.

۱۶	خرداد ۱۴۰۰	۰/۲۵ نمره
----	------------	-----------

۱۶: درستی و نادرستی عبارت زیر را مشخص کنید.

در یک سهمی، هر شعاع نوری که موازی با محور سهمی به بدنه‌ی سهمی بتابد، بازتاب آن از کانون سهمی خواهد گذشت.

۱۷	خرداد ۱۴۰۰	۱/۲۵ نمره
----	------------	-----------

۱۷: اگر نقطه ی $A(2,3)$ رأس سهمی و $y = 7$ معادله ی خط هادی سهمی باشد.

الف: معادله ی سهمی را به دست آورید. ب: مختصات کانون سهمی را بیابید.

۱۸	خرداد ۱۴۰۰	۰/۷۵ نمره
----	------------	-----------

۱۸: در یک دیش مخابراتی به شکل سهموی با دهانه ی دایره ای به قطر ۶۰ واحد و گودی (عمق) ۹ واحد، مفروض است. فاصله ی کانونی این دیش را به دست آورید.

۱۹	شهریور ۱۴۰۰	۲ نمره
----	-------------	--------

۱۹: سهمی به معادله ی $y^2 - 2y + 8x + 9 = 0$ را در نظر بگیرید.

الف: مختصات رأس، کانون و معادله ی خط هادی سهمی را به دست آورید. ب: نمودار سهمی را رسم کنید.

تهیه کننده: جابرعامری

عضو گروه ریاضی دوره ی دوم متوسطه استان خوزستان

www.mathtower.ir

@amerimath

پاسخ سئوالات موضوعی نهایی

فصل دوّم هندسه ۳ پایه دوازدهم ریاضی فیزیک

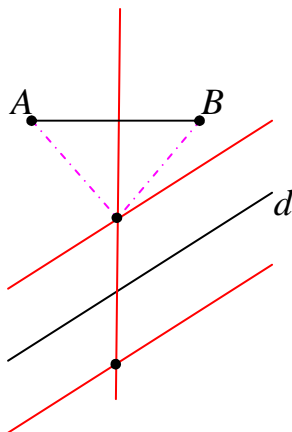
درس ۱: آشنایی با مقاطع مخروطی

(*) مقاطع مخروطی

۱: نادرست	۵: بیضی
۲: درست	۶: خط
۳: درست	۷: نادرست
۴: نقطه	

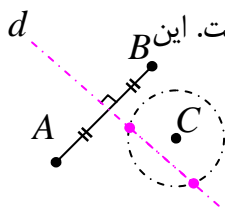
(*) مکان هندسی

- ۱: نادرست
 ۲: ویژگی مشترک
 ۳: بیضی

۴: مکان هندسی نقاط که از A و B به یک فاصله اند، عمود منصف AB و مکان هندسی نقاطی که از d به فاصله ۳ سانتی متر باشد، دو خط موازی d به فاصله ۳ سانتی متر در دو طرف آن هستند. بنابراین نقطه‌ی برخورد خط l (عمود منصف AB) و دو خط موازی d' و d'' خطوط موازی d جواب مسئله است.

بحث: اگر l یکی از دو خط d' و d'' را قطع کند دیگری را هم قطع می کند و مسئله د جواب دارد. اگر l با دو خط d' و d'' موازی باشد، مسئله جواب ندارد. اگر l بر یکی از دو خط d' و d'' منطبق باشد، مسئله بیشمار جواب دارد.

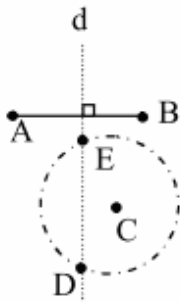
۵: مکان هندسی نقاطی که از A و B به یک فاصله باشند، عمود منصف پاره خط AB است. این خط را رسم می کنیم و آن را خط d می نامیم. مکان هندسی نقاطی که از نقطه‌ی C به فاصله ۳ سانتی متر باشند، یک دایره به مرکز C و شعاع ۳ سانتی متر است. این دایره را رسم می کنیم. محل برخورد دایره و خط d جواب مسأله است.

بحث :

اگر خط d دایره را قطع کند، مسأله دو جواب دارد.

اگر خط d بر دایره مماس باشد، مسأله یک جواب دارد.

اگر خط d دایره را قطع نکند، مسأله جواب ندارد.

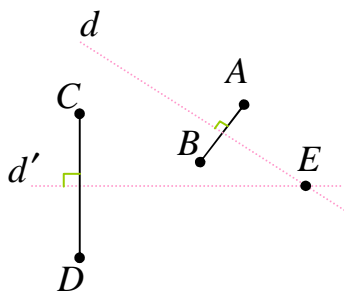
۶: مکان هندسی نقاطی که از A و B به یک فاصله اند، عمود منصف پاره خط AB و مکان هندسی نقاطی که از نقطه‌ی C به فاصله‌ی ۳ واحد است، دایره‌ای به مرکز C و شعاع ۳ است. بنابراین نقطه‌ی برخورد خط عمود منصف d و دایره جواب مسئله است که در شکل مقابل نقاط D و E می‌باشند. حال اگر خط عمود منصف d و دایره یکدیگر را در دو نقطه قطع کنند، مسئله دو جواب دارد و اگر مماس شوند، مسئله یک جواب و در صورتی که یکدیگر را قطع نکنند، مسئله جواب ندارد.

۷: درست

۸: مکان هندسی نقاطی که از A و B به یک فاصله اند، عمود منصف پاره خط AB است. این خط را d می‌نامیم و مکان هندسی نقاطی که اطراف دو نقطه‌ی C و D به یک فاصله باشد. عمود منصف پاره خط CD در

است. این خط را d' می‌نامیم. بنابراین نقطه‌ی برخورد خطوط d و d' جواب مسئله است. (نقطه‌ی E)

بحث :

اگر خطوط d و d' متقاطع باشند مسئله یک جواب دارد.

اگر خطوط d و d' منطبق باشند مسئله بیشمار جواب دارد.

اگر خطوط d و d' موازی باشند مسئله جواب ندارد.

۹: درست

۱۰: الف : درست ب : درست

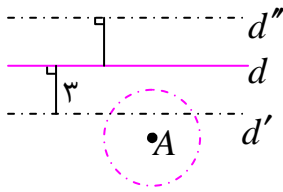
۱۱: درست

۱۲: مکان هندسی نقاطی که از A به فاصله‌ی سانتی متر باشند، یک دایره به مرکز A و شعاع ۲ سانتی متر است.

این دایره را رسم می‌کنیم. نقاطی که از d به فاصله‌ی ۳ سانتی متر باشد، دو خط d' و d'' در طرفین خط d و به

موازات d است، این دو خط را رسم می‌کنیم، محل برخورد d' و d'' با دایره، مطابق شکل جواب مسأله است.

اگر یکی از دو خط d' یا d'' دایره را قطع کند، مسأله ۲ جواب دارد.

اگر یکی دو از دو خط d' یا d'' بر دایره مماس باشد، مسأله یک جواب دارد.

اگر هیچ یک از دو خط d' یا d'' دایره را قطع نکند، مسأله جواب ندارد.

۱۳ : نادرست

۱۴ : مشترک

درس ۲: دایره

(*) دایره

$$\text{مرکز دایره } O \begin{cases} \frac{4 + (-2)}{2} = 1 \\ \frac{-1 + 1}{2} = 0 \end{cases} \rightarrow O(1, 0) : 1$$

$$\text{طول شعاع دایره } r = \frac{AB}{2} = \frac{\sqrt{6^2 + 2^2}}{2} = \frac{2\sqrt{10}}{2} = \sqrt{10}$$

$$\text{معادله دایره } (x-1)^2 + (y-0)^2 = (\sqrt{10})^2 \rightarrow (x-1)^2 + y^2 = 10$$

: ۲

$$a^2 + b^2 - 4c > 0 \rightarrow 9 + 25 - 4a > 0 \rightarrow 4a < 34 \rightarrow a < \frac{17}{2}$$

: ۳

$$O(0, 0) \text{ و } O'(1, 0) \text{ و } r = 2 \text{ و } r' = \sqrt{5}$$

$$\text{طول خط المرکزین } OO' = \sqrt{(1)^2 + (0)^2} = 1$$

$$\left. \begin{aligned} r + r' &= \sqrt{5} + 2 \\ |r - r'| &= \sqrt{5} - 2 \end{aligned} \right\} \rightarrow |r - r'| < OO' < r + r' \rightarrow \text{دو دایره متقاطع می باشند.}$$

: ۴

$$\begin{cases} x + y = 1 \\ x - y = 3 \end{cases} \rightarrow \begin{cases} x = 2 \\ y = -1 \end{cases} \rightarrow O(2, -1)$$

$$R = \frac{|4(2) + 3(-1) + 5|}{\sqrt{4^2 + 3^2}} = \frac{10}{5} = 2 \text{ شعاع دایره}$$

$$\rightarrow (x - 2)^2 + (y + 1)^2 = 4 \text{ معادله دایره}$$

: ۵

$$x^2 + y^2 - 2x - 2y = 3 \rightarrow O \begin{cases} \alpha = 1 \\ \beta = 1 \end{cases}$$

$$m_{OA} = \frac{3-1}{2-1} = 2 \rightarrow m' = -\frac{1}{2}$$

$$\rightarrow y - 3 = -\frac{1}{2}(x - 2) \text{ معادله خط مماس}$$

: ۶

$$x^2 + y^2 = 1 \rightarrow \begin{cases} O_1(0, 0) \\ R_1 = 1 \end{cases}$$

$$x^2 + y^2 - 6x - 2y + 9 = 0 \rightarrow \begin{cases} O_2(-\frac{a}{2}, -\frac{b}{2}) \rightarrow O_2(3, 1) \\ R_2 = \frac{1}{2}\sqrt{a^2 + b^2 - 4c} = \frac{1}{2}\sqrt{36 + 4 - 36} = 1 \end{cases}$$

$$d = O_1O_2 = \sqrt{(3-0)^2 + (1-0)^2} = \sqrt{9+1} = \sqrt{10}$$

و چون $d > R_1 + R_2$ لذا دو دایره متخارج هستند.

: ۷

$$r = OM = \sqrt{(1+2)^2 + (-1-3)^2} = 5 \text{ اندازه شعاع دایره}$$

$$(x + 2)^2 + (y - 3)^2 = 25 \text{ معادله دایره}$$

۸: چون $x^2 + y^2 = 2$ معادله ی دایره است. پس مرکز دایره و $r = \sqrt{2}$ اندازه ی شعاع آن است.

$$\frac{x+y-2=0}{\sqrt{1+1}} \rightarrow d = \frac{|1(\cdot) + 1(\cdot) - 2|}{\sqrt{1+1}} = \sqrt{2} \rightarrow r = d$$

خط بر دایره مماس است.

۹: نادرست

: ۱۰

$$(x+1)^2 + (y-2)^2 = 9 \rightarrow O'(-1, 2), r' = 3$$

$$d = OO' = \sqrt{3^2 + 4^2} = 5 \xrightarrow{d=r+r'} r+r' = 5 \xrightarrow{r'=3} r = 2$$

$$(x-2)^2 + (y+2)^2 = 4 \quad \text{معادله ی دایره ی مطلوب}$$

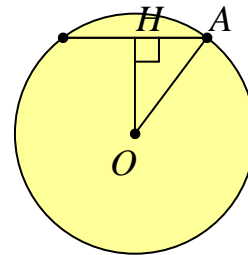
: ۱۱

$$(x-2)^2 + (y+2)^2 = 1 \rightarrow O(2, 2), r = 1$$

$$d = \frac{|2(2) + 2|}{\sqrt{(2)^2 + (1)^2}} = \frac{8}{\sqrt{5}} \rightarrow d > r \quad \text{خط و دایره نقطه ی برخورد ندارند.}$$

: ۱۲

$$OH = \frac{|2(-1) + 1(-1) - 2|}{\sqrt{(2)^2 + (1)^2}} = \frac{5}{\sqrt{5}} = \sqrt{5}$$

$$\Delta(AOH): \xrightarrow{\angle H=90^\circ} OH^2 + AH^2 = OA^2 \rightarrow (\sqrt{5})^2 + (2)^2 = R^2 \rightarrow R = 3$$

$$\rightarrow (x+1)^2 + (y+1)^2 = 9$$

۱۳: ابتدا مرکز و شعاع دایره را به دست می آوریم.

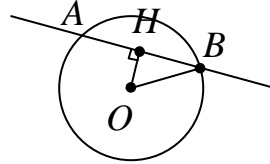
$$x^2 + y^2 - 2x + 2y = 0 \rightarrow \begin{cases} O(1, -1) \\ R = \sqrt{2} \end{cases}$$

$$OA = 1 \rightarrow OA < R$$

لذا نقطه‌ی داده شده، داخل دایره است.

۱۴: برای نوشتن معادله‌ی دایره، به مختصات مرکز دایره و اندازه‌ی شعاع دایره نیاز است.

در اینجا مختصات مرکز دایره را داریم. اما برای تعیین اندازه‌ی شعاع دایره کافی است از مثلث قائم‌الزاویه‌ی OBH کمک بگیریم. طبق قضایای هندسه می‌دانیم که اگر از مرکز دایره بر وتر عمودی رسم کنیم، آن وتر نصف می‌شود.

پس:

$$BH = \frac{AB}{2} = \frac{2\sqrt{2}}{2} = \sqrt{2}$$

برای محاسبه‌ی اندازه‌ی OH کافی است، فاصله‌ی مرکز دایره را تا خط $x + y = 2$ به دست آوریم.

$$OH = \frac{|ax + by + c|}{\sqrt{a^2 + b^2}} = \frac{|1(1) + 1(1) - 2|}{\sqrt{(1)^2 + (1)^2}} = \frac{|1(0) + 1(1) - 2|}{\sqrt{(1)^2 + (1)^2}} = \frac{1}{\sqrt{2}}$$

لذا:

$$\Delta(OBH): OB^2 = OH^2 + BH^2 \xrightarrow{OB=R} R^2 = \left(\frac{1}{\sqrt{2}}\right)^2 + (\sqrt{2})^2 = \frac{5}{2}$$

در نهایت معادله‌ی دایره را به شکل زیر می‌نویسیم.

$$(x - \alpha)^2 + (y - \beta)^2 = R^2 \rightarrow (x - (-1))^2 + (y - 0)^2 = \frac{5}{2}$$

۱۵:

$$x^2 + y^2 - 2x - 4 = 0$$

$$\xrightarrow{a=-2, b=0, c=-4} \begin{cases} O_1\left(-\frac{a}{2}, -\frac{b}{2}\right) \rightarrow O_1(-1, 0) \\ R_1 = \frac{1}{2}\sqrt{a^2 + b^2 - 4c} = \frac{1}{2}\sqrt{4 + 0 + 16} = \sqrt{5} \end{cases}$$

$$x^2 + y^2 = 4 \rightarrow \begin{cases} O_2(0, 0) \\ R_2 = 2 \end{cases}$$

$$d = O_1O_2 = \sqrt{(-1-0)^2 + (0-0)^2} = 1 \quad \text{طول خط‌المركزين}$$

$$R_1 + R_2 = \sqrt{5} + 2$$

$$R_1 - R_2 = \sqrt{5} - 2$$

$$\sqrt{5} - 2 < 1 < \sqrt{5} + 2 \rightarrow R_1 - R_2 < d < R_1 + R_2$$

پس یعنی دو دایره متقاطع هستند.

۱۶: نادرست

۱۷:

$$\text{شعاع دایره } R = \frac{|a\alpha + b\beta + c|}{\sqrt{a^2 + b^2}} = \frac{|4(3) + 3(1) + 5|}{\sqrt{(4)^2 + (3)^2}} = \frac{20}{5} = 4$$

$$\text{معادله دایره } (x - \alpha)^2 + (y - \beta)^2 = R^2 \rightarrow (x - 3)^2 + (y - 1)^2 = 16$$

۱۸:

$$x^2 + y^2 - 2x + 4y + 3 = 0 \rightarrow x^2 - 2x + y^2 + 4y = -3$$

$$\rightarrow (x^2 - 2x + 1) + (y^2 + 4y + 4) = -3 + 1 + 4 \rightarrow (x - 1)^2 + (y + 2)^2 = 2$$

$$\text{مختصات مرکز دایره } O(1, -2) \quad \text{اندازه شعاع دایره } R = \sqrt{2}$$

اکنون فاصله مرکز دایره تا خط داده شده را تعیین نموده و اندازه شعاع دایره مقایسه می کنیم.

$$D = \frac{|a\alpha + b\beta + c|}{\sqrt{a^2 + b^2}} = \frac{|(1)(1) + (-1)(-2) + (-1)|}{\sqrt{(1)^2 + (-1)^2}} = \frac{1 + 2 - 1}{\sqrt{1 + 1}} = \frac{2}{\sqrt{2}} = \sqrt{2}$$

و چون $D = R$ پس خط داده شده بر دایره مماس است.

۱۹:

$$x^2 - 8x + y^2 + 4y = -16 \rightarrow (x^2 - 8x + 16) + (y^2 + 4y + 4) = -16 + 16 + 4$$

$$\rightarrow (x - 4)^2 + (y + 2)^2 = 4 \quad \text{معادله دایره}$$

$$\text{مختصات مرکز دایره } O'(4, 2) \quad \text{اندازه شعاع دایره } R' = \sqrt{4} = 2$$

$$OO' = \sqrt{(4)^2 + (3)^2} = \sqrt{16 + 9} = 5 \quad \text{طول خط المکزین}$$

$$|R - R'| = OO' \rightarrow |R - 2| = 5 \rightarrow \begin{cases} R = 7 \\ R = -3 \end{cases}$$

$R = -3$ غیر قابل قبول است. لذا معادله‌ی دایره‌ی مماس می شود.

$$(x - 0)^2 + (y - 1)^2 = 49 \quad \text{معادله‌ی دایره‌ی مطلوب}$$

۲۰: نادرست

۲۱:

$$\begin{cases} x + y = 1 \\ x - y = 3 \end{cases} \xrightarrow{x=2, y=-1} R = \frac{|4(2) + 3(-1) + 5|}{\sqrt{4^2 + 3^2}} = \frac{10}{5} = 2 \quad \text{شعاع دایره}$$

مرکز دایره $O(2, -1)$ و شعاع دایره برابر $R = 2$ است و لذا معادله‌ی دایره می شود،

$$(x - 2)^2 + (y + 1)^2 = 4$$

۲۲:

$$(x - 1)^2 + y^2 = 1 \rightarrow \begin{cases} O_1(1, 0) \\ R_1 = 1 \end{cases} \quad \text{و} \quad x^2 + (y - 1)^2 = 1 \rightarrow \begin{cases} O_2(0, 1) \\ R_2 = 1 \end{cases}$$

فاصله‌ی دو مرکز برابر $O_1O_2 = \sqrt{2}$ و $R_1 + R_2 = 2$ و $R_1 - R_2 = 0$

$$|R_1 - R_2| < O_1O_2 < R_1 + R_2$$

بنابراین دو دایره‌ی متقاطع اند.

۲۳: فاصله‌ی مرکز دایره تا خط مماس بر دایره برابر است با:

$$R = \frac{|3(2) + 4(1) + 5|}{\sqrt{(3)^2 + (4)^2}} = \frac{15}{5} = 3 \quad \text{شعاع دایره}$$

$$(x - \alpha)^2 + (y - \beta)^2 = R^2 \rightarrow (x - 2)^2 + (y - 1)^2 = 9 \quad \text{معادله‌ی دایره}$$

۲۴:

$$x^2 + y^2 - 6x - 2y + 9 = 0 \rightarrow (x - 3)^2 + (y - 1)^2 = 1 \rightarrow \begin{cases} O(3, 1) \\ R = 1 \end{cases}$$

$$x^2 + y^2 = 1 \rightarrow \begin{cases} O'(\cdot, \cdot) \\ R' = 1 \end{cases}$$

$$d = OO' = \sqrt{(3-\cdot)^2 + (1-\cdot)^2} = \sqrt{9+1} = \sqrt{10} \quad \text{اندازه‌ی خط‌المركزين}$$

$$R + R' = 1 + 1 = 2$$

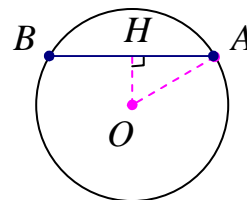
$$\rightarrow d > R + R'$$

لذا دو دایره بیرون یکدیگرند (متخارج)

۲۵: نادرست

۲۶: از مرکز دایره بر وتر عمود می‌کنیم. عمود OH وتر AB را نصف می‌کند.

$$OH = \frac{|(1)(\cdot) + (1)(1) + (-2)|}{\sqrt{(1)^2 + (1)^2}} = \frac{1}{\sqrt{2}} = \frac{\sqrt{2}}{2}$$

$$OA^2 = OH^2 + AH^2 \rightarrow OA^2 = \left(\frac{\sqrt{2}}{2}\right)^2 + (\sqrt{2})^2 \rightarrow OA^2 = \frac{1}{2} \rightarrow R^2 = \frac{1}{4}$$

$$(x-\cdot)^2 + (y-1)^2 = \frac{1}{4} \quad \text{معادله‌ی دایره}$$

۲۷:

مختصات مرکز دایره $O(1,1)$

$$AO \text{ شیب } m = \frac{3-1}{2-1} = 2$$

$$A \text{ از } m' = -\frac{1}{m} = -\frac{1}{2}$$

$$y = m(x - x_A) + y_A \rightarrow y = -\frac{1}{2}(x - 2) + 3$$

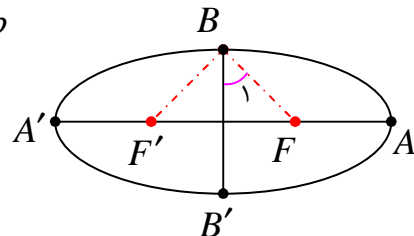

درس ۳: بیضی و سهمی

(*) بیضی

۱:

$$a = 2b \rightarrow c^2 = a^2 - b^2 = 4b^2 - b^2 = 3b^2 \rightarrow c = \sqrt{3}b$$

$$\tan B_1 = \frac{OF}{OB} = \frac{c}{b} = \frac{\sqrt{3}b}{b} = \sqrt{3} \rightarrow B_1 = 60^\circ \rightarrow FBF' = 2 \times 60 = 120^\circ$$

۲: دایره

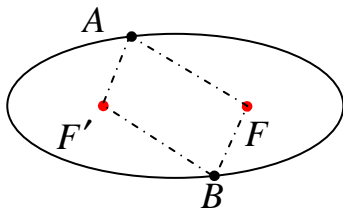
۳:

$$\frac{c}{a} = \frac{3}{5} \rightarrow c = \frac{3}{5}a, \quad b = 8 \xrightarrow{a^2 = b^2 + c^2} a^2 = 64 + \frac{9}{25}a^2 \rightarrow a = 10, \quad c = 6$$

لذا طول قطر بزرگ ۲۰ و فاصله‌ی کانونی ۱۲ می باشند.

۴: دو نقطه‌ی A و B را به کانون های بیضی وصل می کنیم.

نقطه‌ی A روی بیضی قرار دارد. بنابر تعریف بیضی

$$AF + AF' = 2a \quad (1)$$

نقطه‌ی B روی بیضی قرار دارد. بنابر تعریف بیضی

$$BF + BF' = 2a \quad (2)$$

از (۱) و (۲) و فرض $(AF' = BF)$ نتیجه می شود: $AF = BF'$

بنابراین چهارضلعی $AFBF'$ متوازی الاضلاع است و چون در هر متوازی الاضلاع، ضلع های روبرو موازی اند،

پس: $AF \parallel BF'$

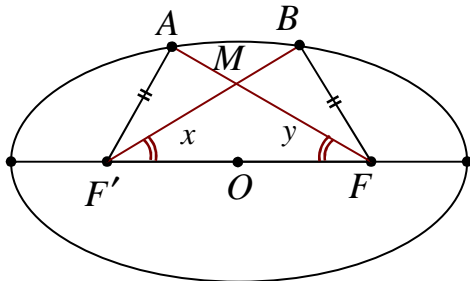
۵:

$$AA' = \sqrt{(2-2)^2 + (12+8)^2} = 20 \xrightarrow{AA' = 2a} 2a = 20 \rightarrow a = 10$$

$$e = \frac{c}{a} \xrightarrow{e = \frac{3}{5}} \frac{c}{a} = \frac{3}{5} \xrightarrow{a=10} \frac{c}{10} = \frac{3}{5} \rightarrow c = 6$$

فاصله ی کانونی $FF' = 2c \xrightarrow{c=6} FF' = 12$

:۶

$$\left. \begin{array}{l} AF + AF' = 2a \\ BF + BF' = 2a \\ BF = AF' \end{array} \right\} \rightarrow AF = BF'$$

$$\left. \begin{array}{l} AF = BF' \\ AF' = BF \\ FF' = FF' \end{array} \right\} \rightarrow \Delta(AFF') \cong \Delta(BFF') \rightarrow \angle x = \angle y$$

(ض ض ض)

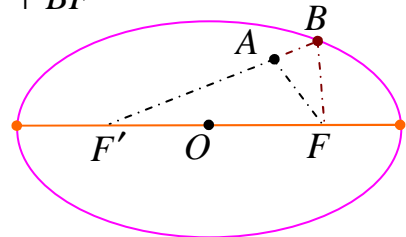
پس مثلث FMF' دو زاویه ی مساوی دارد، لذا متساوی الساقین است.

۷: چون نقطه ی A درون بیضی باشد. در این صورت امتداد AF (یا AF') بیضی را در نقطه ای مانند B قطع می کند. اکنون با توجه با نامساوی مثلث در مثلث ABF می توان نوشت:

$$AF < AB + BF \xrightarrow{+AF'} AF + AF' < AF' + AB + BF$$

$$\rightarrow AF + AF' < \underbrace{AF' + AB}_{BF'} + BF \rightarrow AF + AF' < BF + BF'$$

$$\xrightarrow{BF + BF' = 2a} AF + AF' < 2a$$

:۸

$$\left\{ \begin{array}{l} 2a = 10 \rightarrow a = 5 \\ 2b = 6 \rightarrow b = 3 \end{array} \right. \xrightarrow{a^2 = b^2 + c^2} c = 4$$

$$e = \frac{c}{a} = \frac{4}{5}$$

۹: درست

۱۰:

$$c^2 = a^2 - b^2 = 25 - 9 = 16 \rightarrow c = 4$$

$$FF' = 2c = 2(4) = 8$$

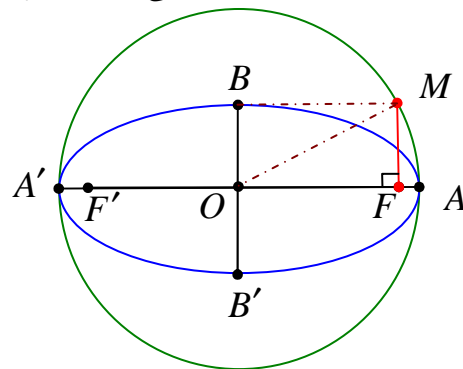
$$MF + MF' = 2a = 10 \rightarrow MF' = 10 - MF$$

$$(MF)^2 + (MF')^2 = (FF')^2 \rightarrow (MF)^2 + (10 - MF)^2 = (8)^2 \rightarrow MF = 5 \pm \sqrt{7}$$

۱۱: بیرون

۱۲: نادرست

۱۳: طبق مسئله $OM = OA = a$ می باشد. لذا در مثلث قائم الزاویه OMA می توان نوشت:

$$OM = OA = a$$

$$OF = c$$

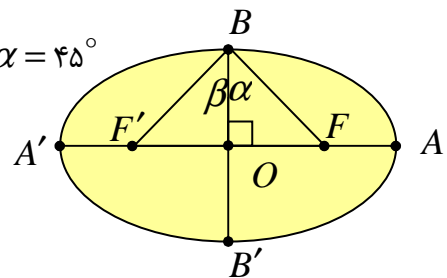
$$OM^2 = OF^2 + MF^2$$

$$\rightarrow a^2 = c^2 + MF^2 \rightarrow MF^2 = a^2 - c^2 \xrightarrow{a^2 = b^2 + c^2} MF^2 = b^2 \rightarrow MF = b$$

۱۴:

$$2a = \sqrt{2} \rightarrow a = b\sqrt{2} \rightarrow \cos \alpha = \frac{OB}{BF} = \frac{b}{b\sqrt{2}} = \frac{1}{\sqrt{2}} \rightarrow \alpha = 45^\circ$$

$$\angle FBF' = 2 \times 45 = 90^\circ$$

۱۵:

$$BB' = 2b = 24 \rightarrow b = 12$$

$$OF = c = ۵$$

$$a^2 = b^2 + c^2 \rightarrow a^2 = ۱۴۴ + ۲۵ \rightarrow a^2 = ۱۶۹ \rightarrow a = ۱۳$$

$$e = \frac{c}{a} = \frac{۵}{۱۳}$$

۱۶: صفر

۱۷:

$$\text{قطر بزرگ } AA' = 2a = 20 \rightarrow a = 10$$

$$\text{خروج از مرکز بیضی } e = \frac{c}{a} \rightarrow \frac{4}{5} = \frac{c}{10} \rightarrow c = 8$$

$$\text{فاصله ی کانونی } FF' = 2c = 2 \times 8 = 16$$

$$\text{رابطه ی طلایی بیضی } a^2 = b^2 + c^2 \rightarrow 100 = b^2 + 64 \rightarrow b^2 = 36 \rightarrow b = 6$$

$$\text{طول قطر بزرگ بیضی } BB' = 2b = 2 \times 6 = 12$$

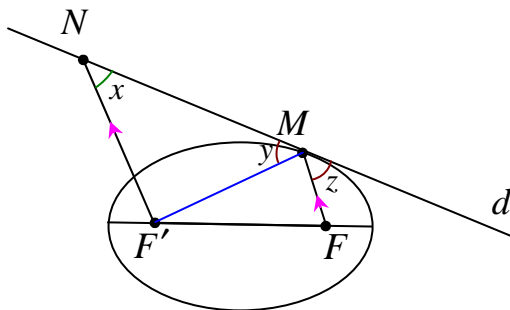
۱۸: طبق ویژگی خط مماس بر بیضی

داریم، $\angle y = \angle z$ و چون $NF' \parallel MF$

پس $\angle x = \angle z$. لذا $\angle x = \angle z$

یعنی مثلث $NF'M$ دو زاویه ی مساوی دارد،

در نتیجه متساوی الساقین بوده و $NF' = MF'$

۱۹: $\frac{1}{2}$

۲۰:

$$\left. \begin{array}{l} OF = c = 4 \\ OA = a = 8 \end{array} \right\} \begin{array}{l} a^2 = b^2 + c^2 \\ \rightarrow 64 = b^2 + 16 \rightarrow b^2 = 48 \rightarrow b = 4\sqrt{3} \end{array}$$

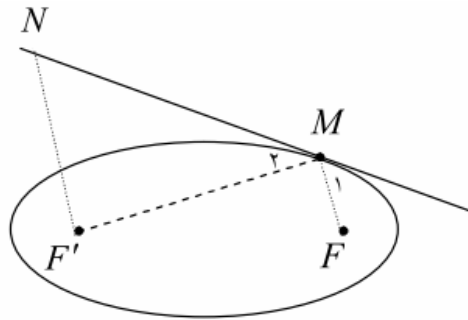
$BB' = 2b = 8\sqrt{3}$ طول قطر کوچک

۲۱: مجموع $MF + MF'$ کمترین مقدار است. بنا به خاصیت کوتاه ترین مسیر، زاویه های $\angle M_1 = \angle M_2$.

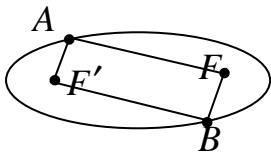
از طرفی چون $MF \parallel NF'$ و d مورب است، پس $\angle N = \angle M_1$

اکنون از این دو نتیجه می توان نوشت: $\angle N = \angle M_2$

یعنی مثلث MNF' متساوی الساقین است و لذا: $MF' = NF'$

۲۲: نقاط A و B را به کانون های بیضی وصل می کنیم.

نقطه‌ی A روی بیضی قرار دارد، بنا به تعریف بیضی $AF + AF' = 2a$

نقطه‌ی B روی بیضی قرار دارد، بنا به تعریف بیضی $BF + BF' = 2a$

از (۱) و (۲) و فرض $(AF' = BF)$ نتیجه‌ی می شود $AF = BF'$

بنابراین چهارضلعی $AFBF'$ یک متوازی الاضلاع است، پس $AF \parallel BF'$

۲۳: دایره

۲۴: نقطه‌ی B روی عمود منصف پاره خط FF' قرار دارد. در نتیجه: $BF = BF'$

فاصله‌ی هر نقطه روی بیضی از دو کانون برابر است با قطر بزرگ بیضی:

$$BF + BF' = 2a \xrightarrow{BF=BF'} BF = BF' = a$$

بنابر رابطه‌ی فیثاغورث در مثلث BOF داریم: $OF^2 + OB^2 = BF^2$ یعنی $b^2 + c^2 = a^2$

: ۲۵

$$\begin{cases} 2a = 10 \\ 2b = 6 \end{cases} \rightarrow a = 5, b = 3 \xrightarrow{a^2 = b^2 + c^2} c = 4$$

در مثلث MFF' میانه‌ی وارد بر یک ضلع $FF' = 4$ $MO = \frac{1}{2}FF'$ نصف ضلع روبرو است. در نتیجه مثلث MFF' قائم الزویه است.

$$MF + MF' = 2a = 10 \rightarrow MF' = 10 - MF$$

$$MF^2 + MF'^2 = FF'^2 \rightarrow MF^2 + (10 - MF)^2 = 8^2 \rightarrow MF = 5 - \sqrt{7}$$

۲۶: نقطه‌ی A و A' روی بیضی قرار دارند، بنابه تعریف داریم $A'F' + A'F = 2a$ و $AF' + AF = 2a$

نتیجه می‌گیریم که:

$$A'F' + A'F = AF + AF' \rightarrow A'F' + (A'F' + FF') = AF + (AF + FF')$$

$$\rightarrow A'F' = AF$$

: ۲۷

$$\cos(\angle OBF) = \frac{OB}{BF} \xrightarrow{BF=a, OB=b} \cos(\angle OBF) = \frac{b}{a} = \frac{\sqrt{3}}{2}$$

$$\rightarrow \angle OBF = 30^\circ \rightarrow \angle F'BF = 2(\angle OBF) = 60^\circ$$

۲۸: پاره خط

(*) سهمی

۱: با توجه به جایگاه رأس و کانون این سهمی در دستگاه مختصات معلوم می‌شود که سهمی قائم رو به پایین می‌باشد و لذا:

$$p = 4 \text{ پارامتر سهمی}$$

$$(x - 1)^2 = -16(y - 2) \text{ معادله‌ی سهمی}$$

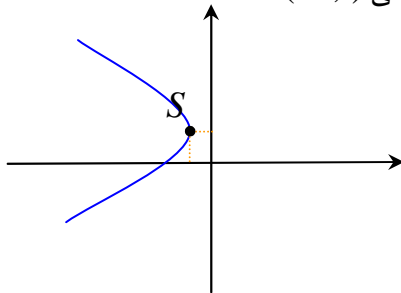
$$y = 6 \text{ معادله‌ی خط هادی}$$

۲: الف:

$$y^2 - 2y + 8x + 9 = 0 \rightarrow y^2 - 2y + 1 = -8x - 8 \rightarrow (y-1)^2 = -8(x+1)$$

رأس سهمی $S(-1,1)$

دهانه‌ی سهمی به سمت چپ و $p=2$ ، معادله‌ی خط هادی $x=1$ ، کانون سهمی $F(-3,1)$

ب: نقاط کمکی $B(-3,5)$ و $B'(-3,-3)$

۳:

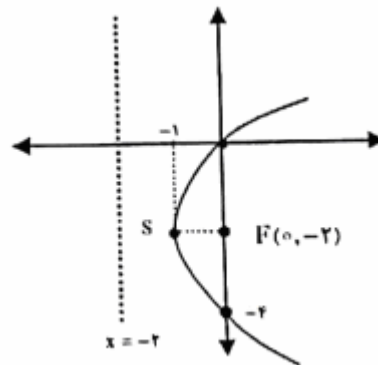
$$y^2 = 4x - 4y \rightarrow y^2 + 4y = 4x - 4 \rightarrow (y+2)^2 = 4(x+1)$$

رأس سهمی $S(-1,-2)$

کانون سهمی $F(0,-2)$

خط هادی $x=-2$

نقاط کمکی برای ترسیم $(0,0)$ و $(0,4)$

۴: سهمی

۵: الف: با توجه به جایگاه رأس و خط هادی، دهانه‌ی سهمی رو به پایین است و $a=4$

$$(x-2)^2 = -16(y-3)$$

$$-4p = -16 \rightarrow p = 4$$

ب: مختصات کانون سهمی برابر $F(2,-1)$ $\rightarrow F(2,3-4) \rightarrow F(2,-1)$

۶:

سهیمی افقی مثبت $y^2 = 4(x-1)$

پارامتر سهیمی $p=1 \rightarrow 4p=4$, و رأس سهیمی $S(1,0) \rightarrow$

کانون سهیمی $F(2,0) \rightarrow$

معادله دایره‌ی مورد اشاره $(x-2)^2 + y^2 = 9$

$$\begin{cases} y^2 = 4x - 4 \\ y^2 = -x^2 + 4x + 5 \end{cases} \rightarrow -x^2 + 4x + 5 = 4x - 4 \rightarrow x = \pm 3$$

که پاسخ $x = -3$ غیر ممکن است.

$$\rightarrow \begin{cases} M(3, 2\sqrt{2}) \\ M'(3, -2\sqrt{2}) \end{cases} \text{ نقاط برخورد سهیمی و دایره}$$

۷: کانون سهیمی

۸:

$$x^2 - 4y + 8x = 0 \rightarrow x^2 + 8x + 16 = 4y + 16 \rightarrow (x+4)^2 = 4(x+4)$$

سهیمی قائم و رو بالا است.

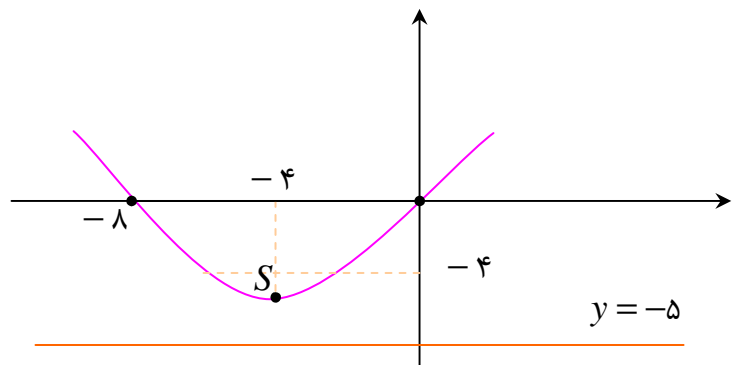
رأس سهیمی $S(-4, -4)$

پارامتر سهیمی $p=1 \rightarrow 4p=4$

کانون سهیمی $F(\alpha, \beta + p) \rightarrow F(-4, -4 + 1) \rightarrow F(-4, -3)$

معادله خط هادی سهیمی $y = \beta - p \rightarrow y = -4 - 1 = -5$

$$y = -3 \rightarrow \begin{cases} B(-2, -3) \\ B'(-6, -3) \end{cases} \text{ نقاط کمکی}$$

۹:

$$y^2 = 4(x-1) \rightarrow S(1,0) , F(2,0)$$

$$\text{معادله‌ی دایره } (x-2)^2 + y^2 = 9$$

$$\begin{cases} y^2 = 4x - 4 \\ (x-2)^2 + y^2 = 9 \end{cases} \rightarrow (x-2)^2 + 4x - 4 = 9 = x^2 - 4x + 4 + 4x - 4 = 9$$

$$\rightarrow x^2 = 9 \rightarrow x = \pm 3$$

$$\rightarrow \begin{cases} M(3, 2\sqrt{2}) \\ M'(3, -2\sqrt{2}) \end{cases}$$

: ۱۰

$$x^2 + 4x = 2y \xrightarrow{+4} x^2 + 4x + 4 = 2y + 4 \rightarrow (x+2)^2 = 2(y+2)$$

با مشاهده‌ی این معادله، معلوم می‌شود که سهمی، قائم رو به بالا است و پارامتر سهمی $p = \frac{1}{2}$ می‌باشد.

$$4p = 2 \rightarrow p = \frac{1}{2}$$

مختصات رأس سهمی هم به صورت $(-2, -2)$ است.

مختصات کانون سهمی را هم می‌توان به صورت زیر تعیین نمود.

$$\text{کانون سهمی } F(\alpha, \beta + p) \rightarrow F(-2, -2 + \frac{1}{2}) \rightarrow F(-2, -\frac{3}{2})$$

برای تعیین مختصات نقاط برخورد سهمی با محورهای مختصات یک بار x و یک بار y را برابر صفر قرار می‌دهیم.

لذا

$$\text{محل برخورد با محور } x \text{ ها } y = 0 \xrightarrow{x^2 = 2y - 4x} x^2 = 2(0) - 4x \rightarrow x = 0, x = -4$$

$$\rightarrow A(0,0) , B(0,-4)$$

$$\text{محل برخورد با محور } y \text{ ها } x = 0 \xrightarrow{x^2 = 2y - 4x} (0)^2 = 2y - 4(0) \rightarrow y = 0 \rightarrow C(0,0)$$

: ۱۱ نقطه

۱۲:

$$y^2 - 6y + 16x + 25 = 0 \rightarrow y^2 - 6y + 9 = -16x - 16 \rightarrow (y - 3)^2 = -16(x + 1)$$

لذا فرم استاندارد سهمی به صورت $(y - 3)^2 = -16(x + 1)$ است. سهمی افقی و دهانه‌ی سهمی به سمت چپ باز می‌شود. رأس سهمی نقطه‌ی $S(-1, 3)$ است و $p = 4$ مختصات کانون آن نقطه‌ی

$F(\alpha - p, \beta) = (-5, 3)$ است. معادله‌ی خط هادی سهمی به صورت $x = p + \alpha = 3$ است.

۱۳: با توجه به جایگاه رأس و خط هادی، سهمی قائم و دهانه‌ی سهمی رو به بالا است و $p = 3$ فرم استاندارد سهمی به صورت:

$$(x - h)^2 = 4p(y - k) \rightarrow (x - 4)^2 = 12(y - 6)$$

۱۴: $(\frac{1}{2}, 1)$

۱۵: با توجه به جایگاه رأس و کانون این سهمی در دستگاه مختصات خواهیم داشت:

سهمی رو به پایین و $a = 4$

$$(x - 1)^2 = -16(y - 2)$$
 معادله‌ی سهمی

$$y = 6$$
 معادله‌ی خط هادی

۱۶: درست

۱۷: الف: با استفاده از جایگاه رأس و خط هادی سهمی قائم در دستگاه مختصات خواهیم داشت: $p = 4$

دهانه‌ی سهمی رو به پایین است و لذا معادله‌ی سهمی می‌شود $(x - 2)^2 = -4(4)(y - 3)$

ب: مختصات کانون سهمی می‌شود $F(2, -1)$

۱۸: اگر قطر دهانه دیش را با $2b$ و گودی آن را با h نمایش دهیم. فاصله‌ی کانونی برابر $p = \frac{b^2}{4h}$

است. اکنون با توجه به این مسأله داریم:

$$\begin{cases} 2b = 60 \rightarrow b = 30 \\ h = 9 \end{cases} \rightarrow p = \frac{4b^2}{16h} = \frac{b^2}{4h} = \frac{900}{4(9)} = 25$$

$$y^2 - 2y + 1 = -8x - 9 + 1 \rightarrow (y-1)^2 = -8(x+1)$$

سه‌می افقی رو به سمت چپ $p = 2 \rightarrow -4p = -8$

مختصات رأس $S(-1, 1) \rightarrow$

مختصات کانون $F(-3, 1)$

معادله‌ی خط هادی $x = 1$

تهیه کننده: جابر عامری

عضو گروه ریاضی دوره‌ی دوّم متوسطه استان خوزستان

www.mathtower.ir

@amerimath